

עֲטָרַת מַרְדְּכָי

השיעור השבועי

של מורינו ראש הישיבה

הגאון המקובל

רבי מרדכי עטייה שליט"א

בענין

מטבע הברכה

זיווג פנימי וחיצון דחיצון - מי קודם,

שיטת הרב שמן ששון

4

יום שני ט' ז-ט"ז בסלו תשע"ה

תוכן העניינים

- ג זיווג פנימי וחיצון דחיצון - מי קודם, שיטת הרב שמן ששון.....ג
- ג בנהר שלום הקדים שפע חיצון דחיצון, לפנימי דחיצון.....ג
- בסידור אין מפורש איזה שפע קודם,
- ג אבל בזיווג - פנימי דחיצון קודם.....ג
- בנהר שלום הקדים זיווג חיצון דחיצון, לפנימי דחיצון.....ד
- ה שאלת הרב פתח עינים, למה הסדר שבסידור הפוך מנהר שלום..ה
- ה הסדר שבסידור הוא הלכת למעשה.....ז
- ה המשכת השפע מזיווג א"א ונוק' לאו"א וישסו"ת בנהר שלום.....ח
- ז זיווג חיצון דחיצון דאו"א, קודם לזיווג פנימי דחיצון.....ט
- בסידור הרש"ש, זיווג פנימי דחיצון דאו"א וישסו"ת
- קודם לזיווג חיצון דחיצון.....יא
- זיווג פנימי דחיצון דאו"א, ב-ברוך.....יב
- בסידור, שפע פנימי דחיצון תחילה,
- יג בנהר שלום חיצון דחיצון תחילה.....יג
- יג הרב פתח עינים, שפע פנימי דחיצון דאו"א, קודם.....יג
- יד הרב פתח עינים, כך נהגו ראשונים.....יד

הערות והארות אפשר לשלוח בכתב או במייל ליורם יונה לכתובת

הק"דה סדר ועימוד

פינוח ושחזור כתבי יד

054-5623920

02-5506245

YONA.YORAMI@GMAIL.COM

מטבע הברכה - חלק העמקה ועיון

זיווג פנימי וחיצון דחיצון - מי קודם, שיטת הרב שמן ששון

בנהר שלום הקדים שפע חיצון דחיצון, לפנימי דחיצון.

בנהר שלום ריש סדר כוונת הברכה בקיצור (דף כ"א סוף ע"ג תוך ד"ה ברוך),
כתב וז"ל:

ברוך, יכוין להמשיך שפע מכתר עליון שהוא השורש העליון, לפרצופי¹
נה"י וחג"ת דחג"ת (חיצון דחיצון), וגם לפרצוף חב"ד דחג"ת (פנימי
דחיצון) וכו'.

וראוי לשים לב תחילה ש-שני מיני שפע אלו, הם פנימי וחיצון דחיצון -
חג"ת - יניקה, (הנמשך במטבע הברכה בתיבות ברוך אתה ה' אלהינו). והיינו שגם
חב"ד ד-חג"ת שייך לבחינת חיצון - חג"ת, ורק ב-מלך העולם שם ימשך
שפע חב"ד - פנימי אמיתי (שהוא שפע דגדלות, הנמשך בתיבות מלך העולם).
ומעתה נשים לב ל-סדר הדברים שבנהר שלום, שבתיבת ברוך הקדים את
המשכת נה"י וחג"ת דחג"ת שהוא שפע חיצון דחיצון, להמשכת חב"ד
דחג"ת שהוא שפע פנימי דחיצון.

למדנו מנהר שלום שהמשכת שפע חיצון דחיצון, קודם להמשכת שפע
פנימי דחיצון.

בסידור אין מפורש איזה שפע קודם, אבל בזיווג - פנימי דחיצון קודם.

אמנם בסידור הרש"ש [הנדפס ח"ב דף כ"ד ע"א] בכוונת מטבע הברכה [של
ברכת יוצר אור] בתיבת ברוך, אין מפורש שם באיזה סדר נמשך השפע,
[האם חיצון דחיצון קודם לפנימי דחיצון או להיפך], וז"ל הסידור:

יכוין להמשיך שפע מכתר עליון, ל-שני זיווגי דחג"ת דעתיק.

שמלשון הסידור נראה [לכאורה], ש-שני מיני שפע אלו, נמשכים בבת אחת.

¹ וראה בסידור ששם כתב: [לשני]זיווגי וכו'.

והנה עד כאן עסקנו בהמשכת השפע שבנהר שלום ובסידור, ומכ"מ בענין הזיווג [ראה לקמן] מפורש בהמשך ה**סידור** [בשתי השורות הבאות], ש-**זיווג הפנימי דחיצון, קודם לזיווג חיצון דחיצון**, וז"ל ה**סידור** :

זיווג פנימי **איהויהוה** דמז"ד { דחג"ת דע"י
זיווג חיצון **יאהויהוה** דנה"י ומג"ת

שמזה ש-**זיווג הפנימי דחיצון**, כתוב למעלה בשורה הראשונה, ורק אח"כ בשורה השניה שמתחתיו מסודר זיווג חיצון דחיצון, נבין שבסידור [לכאורה] זיווג פנימי דחיצון - **קודם** לזיווג חיצון דחיצון. למדנו שבסידור, בענין **השפע אין** מפורש איזה **שפע** נמשך ראשון. אבל בענין **הזיווגים** - **זיווג פנימי דחיצון, קודם** לזיווג חיצון דחיצון.²

בנהר שלום הקדים זיווג חיצון דחיצון, לפנימי דחיצון.

נחזור לדברי נהר שלום [דף כ"א סוף ע"ג], שכתב וז"ל :

ברוך יכוין להמשיך **שפע** מכתר עליון שהוא השורש העליון, לפרצופי נה"י וחג"ת דחג"ת, וגם לפרצוף חב"ד דחג"ת [שמזה למדנו שהמשכת **שפע** חיצון דחיצון, **קודם** לשפע פנימי דחיצון וכנ"ל], דחוי"ב דכתר שהם עתיק ונוקביה.

ויכוין ל**זווגים** ב' זיווגים, [א.] זיווג **תחתון נה"י וחג"ת** [חיצון דחיצון] הוא הוי"ה אהי"ה, [ב.] זיווג **עליון דחב"ד דחג"ת** [פנימי דחיצון] הוא אהי"ה הוי"ה וכו'.

למדנו שבנהר שלום מפורש ש-**זיווג חיצון דחיצון, קודם** לזיווג פנימי דחיצון.

שמעתה נבין שבנהר שלום גם **המשכת שפע** חיצון דחיצון, **קודמת**

² עד כאן עסקנו ב-**שפע** שמכתר עליון **לעתיק**, וראוי לדעת שגם בהמשכת **השפע** שמעתיק לא"א, **אין** מפורש בסידור האם שפע חיצון דחיצון קודם לפנימי דחיצון או להיפך, שגם שם כתב בסידור ל-**שני** זיווגי וכו'. אבל בענין **הזיווגים** מפורש שם [בשורות הבאות] ש-**זיווג פנימי** דחיצון דא"א, קודם לזיווג חיצון דחיצון, יעו"ש.

להמשכת שפע פנימי דחיצון, וגם זיווג חיצון דחיצון קודם לזיווג פנימי דחיצון.

אבל בסידור בהמשכת השפע, אין מפורש מי קודם למי. אבל בסדר הזיווגים, זיווג פנימי דחיצון, קודם לזיווג חיצון דחיצון, וכל זה שלא כמ"ש כאן בנהר שלום.

שאלת הרב פתח עינים, למה הסדר שבסידור הפוך מנהר שלום.

והנה הרב שמן ששון בספרו פתח עינים, בביאורו על מטבע הברכה אות א' [דף ב' ע"א תוך ד"ה ברוך], לאחר שהעתיק את לשון הסידור [שמשמע מסדר הדברים שם, ש-זיווג פנימי דחיצון קודם לזיווג חיצון דחיצון], שאל [בשורה המתחילה אדן] על הסדר שבסידור, וז"ל:

אך זה צ"ל, דבכל מקום זיווג חיצון - נעשה תחילה, ואח"כ זיווג הפנימי.

וראו לשים לב שהרב פתח עינים, לא שאל [כאן] על סדר - המשכת השפע, שהרי בסידור בהמשכת השפע אין מפורש מי קודם למי. אלא שאלת הרב פתח עינים עוסקת [רק] בענין סדר הזיווגים, ובענין זה שאל שזיווג חיצון - קודם לזיווג פנימי.

והביא הרב פתח עינים ראייה לשאלה זו, והיא מק"ש, וז"ל:

כמו שמצינו בכונת הק"ש במילת שמע, בתחילה נעשה זיווג חיצון במילת שמע, ואח"כ במילת אחד - זיווג פנימי וכו'.

למדנו שב-שמע [סידור דף ל"ג ריש ע"ב מצד שמאל], נעשה זיווג חיצון דאו"א, וזה לצורך המשכת שפע מוחין דיניקה [חיצון] ל-זו"ן, שיהיה בתיבות שמע ישראל. ורק בתיבת אחד [סידור דף ל"ז ע"א] נעשה זיווג פנימי דאו"א, שממנו ימשכו מוחין דגדלות לז"א. ומזה שבק"ש זיווג חיצון [הכללי³],

³ הנה הרב פתח עינים הביא ראייה מענין ק"ש, לענין מטבע הברכה שצריך שזיווג חיצון דחיצון יהיה קודם. ולכאורה על ראייה זו יש לשאול, שב-ק"ש [אלבא דכולי עלמא] זיווג חיצון [הכללי] קודם לזיווג פנימי [הכללי], ולכאורה כל זה לא דומה לענין תיבת ברוך שבמטבע הברכה. שכאן ב-ברוך שפע חיצון [הכללי] נחלק, ויש בו ב' בחינות פרטיות שהם חיצון דחיצון ופנימי דחיצון. וא"כ מק"ש, אין ראייה [גמורה] לענין מטבע הברכה. ונראה לבאר, שהרב פתח עינים הבין מנה"ש [דף כ"א ריש ע"ג] שזיווג פנימי דחיצון,

קודם לזיווג פנימי [הכללי], למד הרב פתח עינים שגם במטבע הברכה צריך שבתחילה יהיה זיווג **חיצון דחיצון**, ורק אח"כ יהיה זיווג פנימי דחיצון. והביא הרב פתח עינים ראייה נוספת שזיווג **חיצון דחיצון** - **קודם** לזיווג פנימי דחיצון, והיא מ-נהר שלום, וז"ל [פתח עינים]:

ועוד דבספרו הטהור בעצמו, בנה"ש [א]. דף פ"ד ע"ב [דף כ"א ריש ע"ג ריש ד"ה נמצא], [ב]. ודף פ"ה, והחדש דף כ"א [סוף ע"ג תוך ד"ה ברוך, וכבר העתקנו את דברי נה"ש אלו לעיל], כתב לכוין **תחילה זיווג חיצון** [דחיצון, שהוא] דנה"י וחג"ת [דחג"ת], **ואח"כ זיווג פנימי** [דחיצון, שהוא] דחב"ד [דחג"ת], יע"ש.

והנה בשני מקומות אלו שבנהר שלום, מבואר שזיווג **חיצון** - **קודם** לזיווג פנימי. ומכ"מ במקור הראשון שבנהר שלום [דף כ"א ריש ע"ג], הנה שם יש תוספת ודיוק ניותר⁴ מהמקור השני, וז"ל:

נמצא כפי זה שצריך לכוין במלת **ברוך**, לזווג כל החמשה פרצופים דפרצוף **חג"ת** הנז', ולכלול אותם בבחינת **שני** זיווגים. זיווג א' בפרצופי **נה"י וחג"ת דחג"ת** [חיצון דחיצון] הנז', הנקרא תמיד פרצופי **עיבור ויניקה** ונקרא **חיצוניות**, בערך פרצופי **חב"ד** [דחג"ת] הנקרא תמיד פרצופי **גדלות** - ונקרא⁵ **פנימיות**. וזיווג ב' בפרצופי **חב"ד דחג"ת** [פנימי דחיצון] הנז' וכו'.

ומעתה נשים לב שבנהר שלום [סוף ע"ג] כתב הרב [רק] שיש לזווג ב' זיווגים, שהם **זיווג תחתון וזיווג עליון**, אבל כאן [בריש ע"ג] הדגיש הרב שיש כאן **זיווג ראשון** - **ושני**, וכתב שזיווג **ראשון** - הוא נה"י וחג"ת דחג"ת [חיצון דחיצון], והוא זיווג של **עיבור ויניקה** - ונקרא **חיצוניות**, וזיווג **שני** - הוא דחב"ד דחג"ת הנקרא **גדלות** - **פנימיות**.

שמוזה שהרב הוסיף והדגיש כאן [בריש ע"ג] ש-זיווג **חיצון** זה, הוא **דעיבור**

נחשב [בערך חיצון דחיצון] לבחינת **גדלות** - **פנימיות** [יעו"ש]. ולכן הבין הרב פתח עינים שאפשר להביא ראייה מענין זיווג חיצון [הכללי] דק"ש, לענין זיווג חיצון דחיצון שבמטבע הברכה, והיעב"א.

⁴ ולכן **השד"ה** [ראה אור הלבנה עמוד י"ד], הביא ראייה לדבריו רק מדברי נה"ש [ריש ע"ג] אלו.

⁵ היינו שבערך זיווג חיצון דחיצון, נקרא זיווג זה דחב"ד [דחג"ת], **גדלות** - **פנימיות**.

ויניקה, נראה פשוט שזיווג **דעיבור ויניקה** - קודם לזיווג דגדלות. וא"כ גם במטבע הברכה זיווג **ראשון** שהוא חיצון דחיצון - **עיבור ויניקה**, קודם לזיווג **שני** שהוא פנימי דחיצון - **גדלות** וכו'.

נשוב לשאלת הרב פתח עינים, והיא **למה** סדר הזיווגים שב-**סידור, הפוך** מסדר הזיווגים שב-**נהר שלום**.

וכדי ליישב שאלה זו, כתב הרב פתח עינים בהמשך דבריו, וז"ל:

ואפשר דכאן בסידור, נקט הכוונה **בקיצור ובכללות**, [והיא] להמשיך **שפע** ל-ב' זווגים דע"י, ומשם לא"א. אבל לעולם, **החיצון נעשה תחילה**.

ונראה דמ"ש הרב פתח עינים: דכאן בסדור נקט הכוונה **בקיצור בכללות**, כוונתו **שבהמשכת השפע** - אין מפורש בסידור מי קדם למי, שהרי בסידור כתב [סתם] ל-**שני** זיווגים, וא"כ נוכל לומר שגם בסידור המשכת **שפע חיצון** - קודם לפנימי.

ודחה הרב פתח עינים הבנה זו, שהנה בסדר הזיווגים - **אי אפשר** לומר כן [שהחיצון קודם], שהרי [בסידור] **זיווג פנימי דחיצון** כתוב בשורה העליונה, **לפני** זיווג חיצון דחיצון הכתוב בשורה שמתחתיו [וא"כ זיווג פנימי זה קודם], וכמ"ש הרב פתח עינים, וז"ל:

וזה נראה **דוחק** [לומר שחיצון קודם], דהיה לו **להקדים** בסדר השילוב של **הזווג**, הוי"ה ואהי"ה **תחילה** - זווג חיצון, ואח"כ אהי"ה והוי"ה - זווג פנימי.

הסדר שבסידור הוא הלכה למעשה.

ומכאן יבאר הרב פתח עינים את עיקר הבנתו ושיטתו, וז"ל:

אך דע **דעיקר סדר הכונה צריך לעשות כמ"ש בסדור** - שהוא להלכה ולמעשה, **ותחילה** סדר הכונה צריך לכוין **זווג פנימי** - אהי"ה הוי"ה, ואח"כ [זיווג חיצון] הוי"ה אהי"ה.

ונראה שהרב פתח עינים בא ללמד אותנו **כלל גדול** והוא, שכאשר יש סתירה בין נהר שלום לסידור, **הסידור עיקר** שהוא להלכה ולמעשה [ולקמן יביא הרב פתח עינים ראייה לדבר זה]. ולכן הגם שבנהר שלום כתוב שזיווג חיצון דחיצון - **קודם לפנימי** דחיצון, מכ"מ [במטבע הברכה סדר הכוונה יהיה

להיפך, שהעיקר הוא כמ"ש בסידור שזיווג פנימי דחיצון, קודם לזיווג חיצון דחיצון.

והמשיך הרב פתח עינים וביאר, שלא רק בזיווגים - פנימי דחיצון קודם [בסידור], אלא גם בהמשכת השפע, שפע פנימי דחיצון קודם, ורק אח"כ נמשך שפע חיצון דחיצון. שהנה הגם שבריש תיבת ברוך - אין מפורש איזה שפע נמשך ראשון, מכ"מ בהמשך הסידור בהמשכת עסמ"ב וכו' שמזיווג או"א וישסו"ת, מפורש ששפע פנימי דחיצון נמשך ראשון, ורק אח"כ נמשך שפע חיצון דחיצון, וז"ל [הרב פתח עינים]:

ולהמשיך השפע דפנימיות תחילה שהוא עסמ"ב, קס"א קמ"ג וקנ"א⁶, ואח"כ השפע הנמשך דבחינת חיצוניות, שהוא מ"ב דעס"מ⁷ כנז' בסדור [דף כ"ד ע"ב].

המשכת השפע מזיווג א"א ונוק' לאו"א וישסו"ת בנהר שלום.

ולהבנת דברי הרב פתח עינים כאן, נשוב לנהר שלום [דף כ"א ע"ג למטה] שם מבואר סדר כוונת הברכה בקיצור, ושם כתב [בתחילה] שהשפע שמכתר עליון נמשך לעתיק ונוק', ומשם לא"א ונוק' [וכבר כתבנו לעיל שבנהר שלום שפע חיצון דחיצון קודם לפנימי דחיצון], ואז [בריש ע"ד] בלאר את המשכת השפע מ-א"א ונוק' ל-או"א וישסו"ת, וז"ל:

ויכוין להמשיך מזיווג תחתון דנה"י וחג"ת [חיצון דחיצון דא"א ונוק'] הנזכר, הוי"ה ואהי"ה, שפע לפרצופי נה"י וחג"ת דאו"א וישסו"ת [והשפע כאן אינו ידוע - שהוא שפע נעלם].

⁶ ראוי לשים לב שהרב פתח עינים, אינו עוסק כאן בהמשכת השפע שמזיווג הפנימי דא"א, שהרי מא"א נמשך ל-אימא ותבונה רק קס"א קמ"ג בלי קנ"א.

⁷ וכאן ראוי לבאר ששפע זה שהוא שפע חיצון דחיצון, הוא ג' מ"ב שהם: מספר האותיות [ולא הגימטריא], של ד' אותיות הפשוט דהוי"ה, י' אותיות של הוי"ה במילוי [ע"ב ס"ג מ"ה], ו-כ"ח אותיות של המלא דמלא, שביחד הם ג' מ"ב - העולים קכ"ו. ובנוסף לזה יש את ג' מילויי ע"ב ס"ג מ"ה, שהם בגי' מ"ו ל"ז י"ט העולים ק"ב. ו-ג' מ"ב אלו העולים קכ"ו, עם ג' מילוייהם שהם מ"ו ל"ז י"ט העולים ק"ב, עולה הכל בגי' ברוך. כמסודר כל זה בסידור [דף כ"ד ריש ע"ב], מתחת להוראה: יכוין להמשיך שפע מזיווג חיצון דחג"ת וכו'.

ומזיווג **עליון** [פנימי דחיצון] דאהי"ה הוי"ה דחב"ד דחג"ת הנז' [דא"א ונוקי], יכוין להמשיך מספר **ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן** וכו' דא"א, לפנים דמלכיות וכו' **דחב"ד דחג"ת** דאבא ויש"ס. ומספר **קס"א קמ"ג** וכו' דא"א, לפנים דמלכיות וכו' **דחב"ד דחג"ת** דאימא ותבונה. וכאן ראוי לשים לב, שבהמשכת השפע שמכתר עליון לעתיק ונוקי, ומעתיק ונוקי לא"א ונוקי - השפע **נעלם**. וכן בהמשכה שמא"א ונוקי לאו"א וישסו"ת, שפע חיצון דחיצון [שנמשך ראשון], עדיין **נעלם**. אבל שפע **פנימי דחיצון** שמא"א ונוקי לאו"א וישסו"ת, הנה הוא **נגלה** [כאן], והוא מספר **עסמ"ב** לאבא ויש"ס, ומספר **קס"א קמ"ג** לאימא ותבונה. וכן בסידור הרש"ש הנדפס דף כ"ד אמצע ע"א, סידר שמות אלו בהמשכה שמא"א לאו"א וישסו"ת].

זיווג חיצון דחיצון דאו"א, קודם לזיווג פנימי דחיצון.

בהמשך נהר שלום [דף כ"א ע"ד] ריש ד"ה ויכוין [הראשון], ביאר הרש"ש את המשכת שפע **חיצון דחיצון** הנמשך מזיווג **או"א וישסו"ת**, וז"ל:
 ויכוין לזיווג פרצופי **נה"י וחג"ת דחג"ת** [חיצון דחיצון] **דאו"א וישסו"ת** הוי"ה ואהי"ה [וכאן **לא** נזכר שם השפע, שעד כאן השפע החיצון - **נעלם**, וכנ"ל], ולהמשיך ולהוציא **מזיווגם**⁸ [החיצון דחיצון ד-או"א וישסו"ת, שפע שהוא] ג' מלווי⁹ ע"ב ס"ג מ"ה, עם ג' מ"ב דאותיות דפשוט ומלא ומלא דמלא דע"ב ס"ג מ"ב וכו'.
 משסיים הרש"ש את ההמשכה שמזיווג **חיצון דחיצון - דאו"א וישסו"ת**, ביאר בד"ה ויכוין [השני] את המשכת שפע **פנימי דחיצון** דאו"א וישסו"ת, וז"ל:

⁸ נראה שהתיבות: **ולהוציא מזיווגם - נוספו** רק כאן, [אבל לקמן בהמשך נה"ש ד"ה ויכוין, הנה שם **לא** כתב תיבות אלו], כי בשפע חיצון דחיצון - השפע **מתגלה** רק כאן, לכן הוסיף כאן הרש"ש תיבות אלו, והיעב"א.

⁹ נשוב ונשים לב ששפע פנימי דחיצון, **נגלה לפני** שפע חיצון דחיצון. ששפע פנימי דחיצון **נגלה** כבר בהמשכה שמ-א"א לאו"א וישסו"ת, אבל שפע חיצון דחיצון [המבואר כאן] **נגלה** רק מזיווג או"א וישסו"ת.

ויכוין לזווג פרצופי **חב"ד** **דחג"ת** [פנימי דחיצון] ד-א"א וישסו"ת
 אהי"ה הוי"ה, ולהמשיך מספר ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, מפנים דמלכיות
 דחכמות דחור"ב וחור"ג **דחב"ד** [פנימי] דאבא ויש"ס, **ליסוד** דפרצוף
חב"ד [פנימי] שלהם. ומספר קס"א קמ"ג מפנים דמלכיות דחכמות
 דחור"ב **דחב"ד** [פנימי] דאימא ותבונה, **ליסוד** דפרצופי **חב"ד** [פנימי]
 שלהם שבו שם **קנ"א** וכו'.

למדנו שלאחר שמזיווג **חיצון דחיצון** נמשך שפע [שהוא ג' מ"ב דעס"מ עם
 ג' מילוייהם, כמבואר בנה"ש בשורות הקודמות] ד-א"א וישסו"ת, נעשה זיווג
פנימי דחיצון ד-א"א וישסו"ת, כדי להמשיך **שפע** - **פנימי דחיצון** [שהוא
 עסמ"ב קס"א קמ"ג] **ליסודות** א"א וישסו"ת.

נסכם ונאמר, לפי נהר שלום סדר המשכת השפע שמ-א"א לאו"א וישסו"ת
 הוא: שמ-א"א נמשך לאו"א וישסו"ת **בתחילה** שפע **חיצון דחיצון** [והוא
נעלם], **אח"כ** נמשך מא"א לאו"א וישסו"ת שפע **פנימי דחיצון** [והוא נגלה].
 לאחר מכן נמשך **מא"א וישסו"ת** - **שפע חיצון דחיצון** [שהוא ג' עס"מ
 וכו'], ואח"כ נמשך **שפע פנימי דחיצון** [שהוא עסמ"ב וכו'], **ליסודות** דאו"א
 וישסו"ת וכו'.

מעתה נעבור לסדר המשכת השפע שמ-א"א לאו"א וישסו"ת, שב-**סידור**
הרש"ש. ונפתח ונאמר שבסידור לאחר שסידר את שני **זיווגי חג"ת**
 דא"א [דף כ"ד ע"א], ביאר שבתחילה נמשך שפע **פנימי** דא"א ונוק', לאו"א
 וישסו"ת, וז"ל:

יכוין להמשיך שפע מזיווג **הפנימי** - **דחב"ד** הנז' דמ"ה וב"ן¹⁰ דחג"ת
 [פנימי דחיצון] ד-א"א, לזווג **פנימי** - **דחב"ד** דמ"ה וב"ן דחג"ת [פנימי
 דחיצון] דאו"א וישסו"ת. [ובהמשך סידר את **שמות** השפע הפנימי דחיצון,
 שהם עסמ"ב - לאבא ויש"ס, וקס"א קמ"ג - לאימא ותבונה].

וראו לשים לב שבסידור מבואר, שבהמשכת השפע שמ-א"א לאו"א
 וישסו"ת, שפע **פנימי דחיצון**, **נמשך תחילה**.

¹⁰ וכבר לעיל ביארנו ש-מ"ה וב"ן הכתובים כאן, הכוונה על **ימין ושמאל** דא"א.

בסידור הרש"ש, זיווג פנימי דחיצון דאו"א וישסו"ת קודם לזיווג חיצון דחיצון.

בהמשך הסידור מבואר שיש **זיווג פנימי דחיצון - דאו"א**, ואז נמשך מזיווג או"א וישסו"ת, שפע פנימי דחיצון **ליסודות** דאו"א וישסו"ת, וז"ל:

ולזווג¹¹ חב"ד הנז' דמ"ה וב"ן ד-**חג"ת** [פנימי דחיצון] ד-**או"א וישסו"ת**, [וזיווג זה הוא אהי"ה הוי"ה - כמפורש בנה"ש]. ולהמשיך [מזיווג או"א וישסו"ת] טיפת עסמ"ב **ליסוד** דחב"ד הנז' דאבא ויש"ס, וטיפת קס"א קמ"ג לקנ"א **שביסוד** דחב"ד דאימא ותבונה.

בהמשך הסידור [דף כ"ד ריש ע"ב] ביאר את המשכת שפע **חיצון דחיצון** שמזיווג א"א [ונוק] לאו"א וישסו"ת, ומזיווג או"א וישסו"ת, וז"ל:

יכוין להמשיך שפע מזווג **חיצון דחג"ת** [חיצון דחיצון] הנז' דמ"ה וב"ן ד**א"א**, לזיווג **חיצון דחג"ת** [חיצון דחיצון] **דאו"א וישסו"ת**. [ולזווג את או"א וישסו"ת¹²], ולהמשיך מ-**זיווג** זה [דאו"א וישסו"ת], מוחין דאותיות דג' מ"ב דעס"מ וג' מילויהם. [ובהמשך הסידור סידר, ג' מ"ב דעס"מ וג' מילויהם].

וכאן המקום לשים לב, שב-**זיווגי או"א וישסו"ת**, מפורש בסידור שזיווג **פנימי דחיצון** [המסודר בדף כ"ד ע"א], **קודם** לזיווג חיצון דחיצון [המסודר בדף כ"ד ריש ע"ב]. וכל זה **שונה** מנהר שלום [דף כ"א ע"ד], ששם מפורש שזיווג חיצון דחיצון דאו"א, קודם.

¹¹ בענין זיווג זה, נרחיב לקמן.

¹² הנה בסידור **לא** כתב שיש **לזווג** את או"א וישסו"ת, אמנם **בהערה** הכתובה בסידור בסוף העמוד, כתב וז"ל:

ויכוין **לזווג** פרצוף נה"י וחג"ת [חיצון דחיצון] ד-**או"א וישסו"ת** הוי"ה ואהי"ה, ולהמשיך ולהוציא מזווג זה וכו', כל זה **חסר** מכאן וכו', יעו"ש.

וכוונת הערה זו לבאר, שלאחר שנמשך שפע חיצון דחיצון מא"א לאו"א וישסו"ת, צריך קודם כל **לזווג את או"א וישסו"ת** זיווג חיצון דחיצון שהוא הוי"ה אהי"ה [בשילוב, כמ"ש בהמשך הסידור]. ואח"כ להמשיך מ-**זיווג זה דאו"א וישסו"ת**, שפע חיצון דחיצון שהוא ג' מ"ב דעס"מ ומילויהם.

וראוי להבין שכל הכתוב בהערה זו, **מפורש** בנה"ש [דף כ"א ע"ד] ד"ה ויכוין, ששם מפורש שיש **לזווג** את או"א וישסו"ת **זיווג** חיצון דחיצון, וכנ"ל.

זיווג פנימי דחיצון דאוי"א, ב-ברוך.

נשוב לדברי נהר שלום [דף כ"א ע"ד] ד"ה ויכוין [השני], שם מבואר זיווג - או"א וישסו"ת, ונשים לב שזיווג זה נעשה - בתיבת ברוך. וכן בסידור הרש"ש [הנדפס ח"ב דף כ"ד ע"א למטה, וכן בכל הסידורים¹³], נסדר זיווג זה, וז"ל הסידור:

ולזיווג חב"ד הנז' וכו', דחג"ת [פנימי דחיצון] דאוי"א וישסו"ת וכו'.
וזיווג זה הוא אהי"ה הוי"ה - משולבים, כנסדר בהמשך הסידור, וכמפורש בנהר שלום ד"ה ויכוין [השני], וז"ל:
ויכוין לזיווג פרצופי חב"ד דחג"ת דאוי"א וישסו"ת - אהי"ה והוי"ה וכו'.

ו-זיווג זה דאוי"א וישסו"ת, הוא כדי להמשיך טיפת עסמ"ב ל-יסוד דאבא ויש"ס, כמפורש שם בסידור ובנהר שלום.

ומה שהדגשתי כאן כמה פעמים ש-זיווג או"א וישסו"ת הוא ב-ברוך וכו', כי יש שחושבים [בטעות] שרק בתיבת אתה, כשנמשיך מ-יסוד דאבא ויש"ס טיפת עסמ"ב ל-יסוד אימא ותבונה, הנה רק שם - נעשה זיווג או"א וישסו"ת. אמנם המדייק בדברי הסידור יבין שאין הדבר כן. ולהבנת דברינו נעתיק תחילה את דברי הסידור בריש תיבת אתה, וז"ל:

יכוין להמשיך מיסוד דזיווג הפנימי וכו' דאבא ויש"ס, טיפת עסמ"ב וכו', ליסוד דזיווג הפנימי דחב"ד הנז' דאימא ותבונה.

ונשים לב שהגם שרק בתיבת אתה - נמשך מיסוד אבא ויש"ס עסמ"ב וכו', ליסוד אימא וכו', מכ"מ הזיווג עצמו דאוי"א וישסו"ת, כבר התחיל בתיבת ברוך.

שבוה מדויק היטב לשון נהר שלום והסידור, שבתיבת אתה, לא כתבו: לזיווג את או"א וישסו"ת וכו', אלא כתבו רק להמשיך מיסוד אבא ויש"ס וכו'. והיינו שה-זיווג התחיל ב-ברוך, וכאן ב-אתה [הוא ממשיך ויש [רק] להמשיך מיסוד אבא ויש"ס.

ומה שכתב בסידור [הרש"ש הנדפס] בריש תיבת אתה, וז"ל:

¹³ וכאן המקום לשים לב, שבסידור הרש"ש הנדפס [ח"א דף ד' ע"א], ב-ברוך של ברכות השחר לא סידר את הזיווג הפנימי דחיצון דאוי"א וישסו"ת.

זיווג עליון¹⁴ **איההיהוה**, דאו"א וישסו"ת.

אין הכוונה שכאן מתחיל הזיווג, אלא שהסידור בא לבאר שכוונה זו שענינה **המשכת** עסמ"ב מיסוד אבא ליסוד אימא, שייכת והיא המשך לזיווג עליון - פנימי שהתחיל כבר בתיבת ברוך, והיעב"א.

בסידור, שפע פנימי דחיצון תחילה, בנהר שלום חיצון דחיצון תחילה.

והנה מכללות דברינו לעיל, ראוי שנבין שבנהר שלום, שפע חיצון דחיצון - **תמיד קודם** לשפע פנימי דחיצון וכנ"ל. אבל בסידור הסדר **שונה**, שבסידור [דף כ"א ע"א] מפורש שיש להקדים את הזיווג ואת המשכת שפע **פנימי דחיצון - דאו"א וישסו"ת**, [כנסדר בדף כ"ד ע"א], לפני זיווג והמשכת שפע **חיצון דחיצון דאו"א וישסו"ת** [שנסדר בסידור בדף כ"ד ריש ע"ב].

הרב פתח עינים, שפע פנימי דחיצון דאו"א, קודם.

מעתה נשוב לדברי הרב פתח עינים [דף ב' אמצע ע"א] ד"ה אך, שכתב [בענין זיווגי או"א וישסו"ת], וז"ל:

אך דע דעיקר סדר הכונה צריך לעשות **כמ"ש בסדר** [והיינו ש-סדר הכוונה שבסידור קובע] - **שהוא להלכה ולמעשה, ותחילה סדר הכונה צריך לכונן זווג פנימי** [דחיצון, ד-או"א] אהי"ה הוי"ה, **ואח"כ** [זיווג חיצון דחיצון ד-או"א] הוי"ה אהי"ה. ולהמשיך **השפע דפנימיות תחילה** שהוא עסמ"ב קס"א קמ"ג וקנ"א, **ואח"כ** השפע הנמשך דבחינת **חיצוניות** שהוא מ"ב דעס"מ כנז' בסידור.

ונראה שהרב פתח עינים למד מ-**הציור**¹⁵, והיינו מ-**סדר** הכוונה שבסידור, שבו עסמ"ב וכו', הנמשך מזיווג הפנימי דחיצון דאו"א וישסו"ת, **קודם** להמשכת ג' עס"מ ומילוייהם, הנמשכים מזיווג חיצון דחיצון דאו"א וישסו"ת, נבין ש-**שפע פנימי דחיצון - קודם**.

¹⁴ אמנם יש סידורי כתי"י, שלא כתבו שורה זו.

¹⁵ כדלקמן בדברי הרב פתח עינים.

וראוי לשים לב שדברי הרב פתח עינים [כאן], שבסידור מבואר שהמשכת שפע **פנימי דחיצון** - **קודמת** להמשכת שפע חיצון דחיצון, הכוונה על ההמשכה שמ-**זיווג פנימי דחיצון ד-או"א וישסו"ת**, ששם אנו רואים **בסידור** [דף כ"ד ע"א] את שפע **הפנימי דחיצון** שהוא עסמ"ב וכו' - **תחילה**, ורק אח"כ [בדף כ"ד ע"ב] אנו רואים את שפע **חיצון דחיצון**, [שכל זה שונה מנהר שלום ששם שפע חיצון דחיצון תחילה].

אבל **אין** כוונת הרב פתח עינים על ההמשכה שמ-**א"א לאו"א וישסו"ת**, שהרי גם לפי נהר שלום בהמשכה שמ-**א"א ל-או"א וישסו"ת**, נראה בתחילה את שפע **פנימי דחיצון** שהוא עסמ"ב וכו' - **קודם** שנראה את השפע **חיצון דחיצון** שהוא ג' עס"מ ומלוייהם.

שהנה בהמשכת שפע חיצון דחיצון שמ-**א"א לאו"א וישסו"ת**, שפע זה - **נעלם**, משא"כ שפע פנימי דחיצון שמ-**א"א ל-או"א וישסו"ת**, הנה שפע זה **נגלה**, והוא עסמ"ב וכו'. וא"כ גם לנהר שלום, רואים את שפע **דפנימיות** - **עסמ"ב תחילה**, והיעב"א.

הרב פתח עינים, כך נהגו ראשונים.

בהמשך דברי הרב פתח עינים, כתב לחזק את דבריו, וז"ל:

וכן נהגנו, ודלא כמו שרצו קצת מן החכמים [ראה לקמן] **לכוין להפך** - **מלמטה למעלה** שלא כסדר הכתוב **בציור** [שבסידור]. וכך ראינו ב[ציור שבסידור, של ה]דורות הראשונים שהיו מכוונים, ואין לשנות וכו', יעו"ש.

ונראה דמ"ש הרב פתח עינים: **קצת מן החכמים**, כוונתו על הרב מעיל אליהו [דף ר"ן ע"א שם הביא הגהה מרבי נסים עני, וכן על מו"ר השד"ה שבאור הלבנה עמוד י"ד] הסוברים שיש לכוין כמו **בנהר שלום** - **שחיצון דחיצון, קודם** לפנימי דחיצון. ובענין זה נרחיב בשיעור הבא.

אבל הרב פתח עינים כתב אחרת, והוא שנהגנו לכוין בפנימיות **תחילה**, ואח"כ בחיצוניות.

ומ"ש: **וכך ראינו בדורות הראשונים** וכו', כוונתו היא שכך **מצויר** בכל הסידורים, שזיווג פנימי דחיצון דאו"א - **קודם** לזיווג חיצון דחיצון דאו"א.

בסיום דבריו הזכיר הרב פתח עינים את כוונות **נענועי לולב**, שגם שם בנהר שלום כתב **אחרת** מהסידור [ראה ספרי עטרת מרדכי חלק ז' כוונת נענועי לולב מעמוד קמ"ה], וכאן נקצר.

החוברת יוצאת לע"נ הקדושים
נְרִיָּה בֶן אֵיילָה הַכֹּהֵן יְהוֹנָתָן הַי"ד
 ולע"נ חבריו שנרצחו עמו בישיבת מרכז הרב
 דורון מהרטה
 רועי אהרן רוט
 יונרב חיים הירשפלד
 יוחאי ליפשיץ
 יונתן יצחק אלדר
 אברהם דוד מוזס
 שגב פניאל אביחיל
 ל' אדר א' התשס"ח
 ה' יקום דמם

כל הרוצה לקחת חלק ולתרום להפצת החוברת
 בבקשה ליצור קשר עם
 הרב יהושע ביסמוט טלפון: 0528630212